

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Алдакімов О.С., здобувач СВО «Магістр»
Харківський національний університет міського господарства імені
О. М. Бекетова, м. Харків

В сьогоdnішніх складних конкурентних умовах стабільне функціонування підприємства можливо лише за рахунок стратегічного управління, яке є важливим завданням для будь-якої компанії, незалежно від її розміру та галузі діяльності. Стратегічне управління покликане розширити горизонти бачення вищого керівництва, забезпечити своєчасне реагування на зміни в зовнішньому середовищі, а також спрямовувати підприємство на досягнення своєї місії.

Аналіз літератури [1,4] дозволив визначити основні переваги, які отримує підприємство в результаті застосування стратегічного управління, а саме:

1. *Орієнтація на мету і визначення напрямків діяльності.* Стратегія допомагає підприємству визначити свої основні цілі і завдання. Вона визначає, куди підприємство прагне рухатися, і визначає пріоритетність різних напрямків діяльності.

2. *Адаптація до змін в оточенні.* Отримувати конкурентну перевагу потрібно в умовах постійних змін в бізнес-середовищі. Стратегія допомагає підприємству пристосовуватись до змін, визначати можливості та вирішити проблеми.

3. *Керування ресурсами.* Ефективне розподілення ресурсів (фінансових, людських, матеріальних, інформаційних) є ключовим аспектом досягнення конкурентної переваги. Стратегія визначає, як ці ресурси будуть використовуватися для досягнення стратегічних цілей.

4. *Вирішення пріоритетних завдань.* Стратегія допомагає ідентифікувати найбільш важливі завдання і встановлює порядок їх виконання. Це дозволяє уникнути розпилення ресурсів на несуттєві проекти та забезпечує фокус на ключових завданнях.

5. *Контроль та оцінка результатів.* Стратегія включає механізми контролю та системи вимірювання результатів. Це дозволяє підприємству відстежувати, наскільки ефективно вона реалізує свою стратегію і вносити корективи у випадку необхідності.

6. *Залучення стейкхолдерів.* Стратегія є інструментом для залучення різних стейкхолдерів, таких як акціонери, клієнти, співробітники та інші зацікавлені сторони. Вона може допомагати створювати спільне бачення майбутнього і забезпечувати підтримку для стратегічних рішень.

7. *Збереження конкурентної переваги.* Стратегія допомагає підприємству розвивати та підтримувати свою конкурентну перевагу на ринку, забезпечуючи унікальність та цінність для клієнтів.

Інструменти стратегічного управління – це методи, моделі, техніки, які використовуються підприємствами для розробки, впровадження та моніторингу стратегії. Сучасні дослідники [2, 3, 5] серед основних інструментів стратегічного управління визначають наступні:

1. SWOT-аналіз. SWOT відображає сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози зовнішнього середовища. Це допомагає визначити стратегічні можливості та проблеми

2. PESTEL-аналіз. Цей аналіз враховує політичні, економічні, соціокультурні, технологічні, екологічні та правові фактори, які можуть впливати на підприємство

3. Портфельний аналіз. Моделі, такі як Матриця БКГ (BCG) та Матриця Генералісіма (GE), допомагають підприємствам аналізувати та керувати своєю портфельною продукцією та бізнес-одинацями.

4. Балансова карта (Balanced Scorecard). Цей інструмент допомагає визначити і виміряти ключові показники ефективності (KPI) в різних аспектах бізнесу, таких як фінанси, клієнти, процеси та навчання та розвиток.

5. Сценарний аналіз. Дозволяє розглядати можливі розвитки подій в різних сценаріях і розробляти стратегії для кожного з них.

6. Методологія 7S. Визначає сім ключових аспектів організації, включаючи структуру, стратегію, системи, стилі управління, навчання та розвиток, персонал та обмін інформацією.

7. Техніка «Діаграма важливості та впливу» (Impact-Effort Matrix). Допомагає визначити, які проєкти або ініціативи мають найбільший вплив та вимагають найменших зусиль.

8. Метод дерева рішень (Decision Tree Analysis). Використовується для вивчення варіантів розвитку подій та вибору найбільш оптимального рішення.

9. Методологія Scrum та Agile. Для організацій, які шукають загальний підхід до стратегічного управління та реалізації проєктів тощо.

Ці інструменти можуть бути використані окремо або в поєднанні залежно від конкретних потреб підприємства і характеру стратегічного завдання.

Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства може стикатися з рядом проблем і труднощів. По-перше, деякі стратегії можуть ставити підприємство під вплив політичних або регуляторних обмежень, що може бути важко передбачити та враховувати при її обґрунтуванні. По-друге, прогнозування майбутніх подій і результатів може бути надзвичайно складним завданням, і різні експерти і аналітики можуть приходити до різних висновків, що

певним чином ускладнює процес обґрунтування стратегії. Інколи керівництво підприємства може стикатися з обмеженими фінансовими або людськими ресурсами для реалізації обраної стратегії. Крім того збір та аналіз великої кількості даних, включаючи ринкові дані, фінансову інформацію, дані про конкурентів та інші фактори, може бути часо- і ресурсо- затратним завданням. У великих підприємствах можуть існувати конфлікти між менеджментом і акціонерами, що може спричинити опозицію відносно обраної стратегії. З урахуванням цих труднощів, ефективне обґрунтування стратегії вимагає обстеження, аналізу, врахування різних факторів та взаємодії з різними стейкхолдерами. Це складний, але необхідний процес для досягнення конкурентних переваг та забезпечення успішності підприємства. Незважаючи на перелічені проблеми слід зазначити, що без орієнтації на стратегічне управління підприємства позбавлені можливості оперативно реагувати на виклики сьогодення та досягати глобальних цілей.

Стратегічне управління – це реалізація концепції, яка поєднує цілеспрямовані та інтегровані підходи до функціонування підприємства, що дозволяє встановлювати цілі розвитку, співставляти їх з існуючими можливостями підприємства та привести їх у відповідність до розробки та впровадження стратегії. Основою стратегічного управління є стратегічний набір підприємства, який забезпечує комплекс бізнес, організаційних та соціальних напрямків.

Література

1. Гедройц Г.Ю. Визначення сутності поняття «стратегічне управління». *Економічні науки. Економіка підприємства*. 2012. № 2. С. 22–23.
2. Ілляшенко Н.С. Формування «системної карти» стратегічного управління розвитком підприємства [Електронний ресурс] / Н. С. Ілляшенко, Ю. С. Шипуліна, Ю. М. Мельник // *Актуальні проблеми економіки*. – 2017. – № 1. – С. 119-128. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2017_1_14.
3. Киш Л.М. Стратегічне управління, як основна частина менеджменту підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38(1). С. 107–113.
4. Отенко І. П. Стратегічна компетентність підприємства: підходи, концепції, методичне забезпечення: монографія / І.П. Отенко, О.О. Порожняк. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2014. – 368 с.
5. Порожняк О.О. Інструментарій формування фінансової стратегії підприємства. *Збірник наукових праць Черкаського державного*

технологічного університету. Серія: Економічні науки. – Черкаси : ЧДТУ, 2014. – Вип. 36, ч. III. – С. 89–95.

НІТБ ОННТУ

53.	<i>Тарасенко Ю.В., Замлинський В.А.</i> СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	191
54.	<i>Белов К.М.</i> УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ У М'ЯСОПЕРЕРОВНІЙ ГАЛУЗІ...	194
55.	<i>Вдовиченко В.О.</i> АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	197
56.	<i>Клименко К.В., Мельник В.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФРАНЧАЙЗИНГУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	201
57.	<i>Євтушок О.В., Голодонюк О.М.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У СУЧАСНОМУ МАРКЕТИНГУ.....	205
58.	<i>Содома Р.І.</i> БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	209
59.	<i>Алдакімов О.С.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	213
60.	<i>Вовчанська О.М., Іванова Л.О.</i> РОЛЬ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ У МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	217
61.	<i>Юхновська Ю.О., Волик Н.Г., Риженко О.М.</i> УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ.....	221
62.	<i>Савенко І.І., Гобачьов Д.С.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЕКСПОРТУ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОВКИ ЗЕРНА.....	224
63.	<i>Тулейбич О.М.</i> ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ПРИ ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	227
64.	<i>Фрум О.Л., Дзюбак В.С.</i> СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИДІВ ТА МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	230
65.	<i>Фрум О.Л., Фролов В.С.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД 2021-2027 РОКИ.....	234